

Les restes d'Escombreras.

En els fons de l'illa d'Escombreras, les boques de centenars d'àmfores pareixen obrir-se per a comptar-nos històries de navegacions que mai van trobar el camí de tornada.

Estos naufragis i les seues restes li parlen a qui vullga escoltar. Així donen compte de la importància comercial que va tindre la ciutat de Cartagena.

I no obstant això, la seua eloqüència requereix d'oïdes expertes i entrenades en la interpretació de la llengua de la història. Una llengua l'abecedari de la qual són cordes i etiquetes; quadrícules que fiten i situen les troballes; notes que documenten detalls imperceptibles, excepte per als ulls aguts dels arqueòlegs submarins, que saben que en l'excavació pot perdre's informació valuosa si no es treballa amb mestria i precisió.

Els peixos curiosos s'acosten a l'embolic, com si volgueren jugar a la corda, o potser veuran amenaçats sa casa i el seu camp de jocs. Quan no saps comptar anys, no hi ha diferència entre un àmfora romana i una pedra qualsevol.

Però la ment humana valora els objectes d'una altra manera, sovint pel temps que ha passat des que es va afonar en el mar. I ací hi ha una bona prova: una superfície de 28 per 26 metres, en la punta nord-est de l'illa. Es tracta de dos àrees d'excavació d'uns cent quaranta metres quadrats que componen el santuari d'Escombreras. En estos jaciments s'han trobat més de trenta mil peces que s'adjudiquen a sis afonaments.

La vida d'unes mans llunyanes van crear estes àmfores, que ara alberguen i alberguen altres vides. Epífits sobre la història. Minerals que van ser vius per al vi en la badia de Nàpols, lluernes i lingots de Carthago Nova, àmfores que van guardar saladures i oli, vaixelles de la Bètica i nord-africanes, ceràmiques fenícies,... del 150 o de l'últim quart del segle primer ABANS de Crist, de la segona mitat del segle V o la primera del VAIG VEURE. I una vaixela almohade que, com els seus sobirans, buscava, entre els segles XII i XIII, la unitat en al-Àndalus i es va convertir en peces partides i arrancades de la seua essència, mortes i soterrades en un lloc que no els corresponia.

Ara, la ciència i l'interés a saber, fan que les àmfores, els plats i els atuells isquen del seu cementeri i ens compten les seues històries, la de persones la comuna condició de la qual va ser passar per esta zona de la península Ibèrica en èpoques de gran prosperitat.

Confinades en el Museu Nacional d'Arqueologia Subaquàtica, estes peces d'Escombreras, el seu record i la seua història, continuen dotant a Cartagena d'una incomensurable riquesa.